

चर्चेतील व्यक्तीशी थेट संवाद

जंगली आले ही एक औषधी वनस्पती आहे. जखमेवरील सूज कमी करण्यासाठी या वनस्पतीचा वापर करण्यात येतो. जंगलात वाढणाऱ्या या वनस्पतीबद्दल स्थानिक जाणकार लोकांना याची माहिती आहे, पण अलीकडे व्यापारी प्रवृत्तीमुळे ही वनस्पती नामशेष होण्याच्या मागविर आहे. त्यामुळे याचे संवर्धन करणे यालाच एक संशोधक म्हणून माझे प्राधान्य राहणार आहे.

अभिजित कासारकर : राज्यभर भटकंती

नामशेष होणाऱ्या जंगली आल्याचे संवर्धन करणार

नसिम सनदी |
लोकमत न्यूज नेटवर्क

दुमीळ वनौषधी म्हणून वापरल्या जाणाऱ्या जंगली आल्याच्या दोन नवीन जाती शोधून काढण्यात कोल्हापुरातील डॉ. अभिजित कासारकर यांना यश आले आहे. कासारकर हे मूळचे नांगारू (ता. गडहिंलज) येथील आहेत. ते सध्या विवेकानंद महाविद्यालय, कोल्हापूर येथे प्राध्यापक म्हणून काम करत आहेत. महाराष्ट्र भटकंती करून कोकण आणि गडचिरोली येथे त्यांना या दोन आलेवर्गाय वनस्पतीचा शोध लागला. या शोधाची दखल तमिळाईूच्या व्ही. बी. गोड संस्थेने घेत कासारकर यांना यावर्षीच्या युवा संशोधक पुरस्कारासाठी निवडले आहे. त्यांच्या या वाटचालीबद्दल त्यांच्यासाठी केलेली बातचीत.

प्रश्न : जंगली वनस्पतीच्या संशोधनाकडे कसे वळला.

उत्तर : मी २०१३ मध्ये पीएच.डी.साठी जंगली वनस्पतीचाच विषय घेतला होता. यावर अभ्यास करतान याची गोडी लागत गेली. यातून जंगली, आल्याचा संदर्भ सापडला. हे औषधी असल्याचे वाचनात आल्यानंतर तर त्याचा कसोशीने शोध सुरु केला. कोकण आणि गडचिरोलीमध्ये हा शोध संपला. तेथे या आलेवर्गाय दोन वनस्पती आढळून आल्या. त्याचे झिंगांबर मोर्टनम आणि झिंगांबर कॅपिटनम असे शास्त्रीय नाव आहे.

प्रश्न : अशा प्रकारच्या वनस्पती आणखी कुठे आढळतात.

उत्तर : अतिपाऊस आणि विशिष्ट प्रकारच्या मातीतच या कंदाचा विकास होत असल्याने केरळ, तमिळाईूतील जंगलातच याचे प्रमाण जास्त दिसते. महाराष्ट्रात त्याचे दर्शन फारच दुमीळ होते. संशोधनाच्या निमित्ताने फिरल्यानंतरच या दोन वनस्पती महाराष्ट्रातही असल्याचे स्पष्ट झाल्याने खूपच आनंद झाला.

संडे स्पेशल मुलाखत

पेटंट मिळवणार

औषधनिर्मिती करण्याचा कंपन्यांकडून याला मोठी मागणी आहे. भविष्यात यात अधिक संरोधन करण्याचा आपला मानस आहे. दोन वनस्पतीचा शोध हे आपले यश असून, त्यावरील पेटंट मिळवण्यासाठी प्रयत्न असणार आहेत. जंगली आल्याबरोबरच हळदही औषधी वनस्पती असल्याने त्याच्या संशोधनात अधिक लक्ष घालणार आहे.

या आल्याचे

औषध गुणधर्म

एखादी जखम झाली, मुकामार लागला तर येणारी सूज कमी करण्यासाठी या आल्याचा रस अथवा चूर्ण लेप म्हणून लावला जातो असे जंगलात फिरताना स्थानिक लोकांकडून ऐकले होते. ते प्रयोगशाळेत तपासून पाहिले असते, ते खरे असल्याचे सिद्ध झाले.

पुढारी

कोल्हापूर, रविवार, १६ फेब्रुवारी २०२०

प्रा. मनीषा साळुंखे यांना पीएच. डी.

कोल्हापूर (पुढारी वृत्तसेवा) : श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेच्या विवेकानंद ज्युनिअर कॉलेजमधील जीवशास्त्र विषयाच्या प्रा. मनीषा भारत साळुंखे यांनी 'बायोकेमिकल कम्पोजिशन ऑफ डेलोनिक्स रिजीया' या विषयावरील पीएच.डी.चा प्रबंध शिवाजी विद्यापीठास सादर केला. त्यांना प्रा. डॉ. डी. के. गायकवाड यांचे मार्गदर्शन लाभले. संस्थेचे कार्याध्यक्ष प्राचार्य अभयकुमार साळुंखे, संस्थेच्या सचिव प्राचार्य शुभांगी गावडे, प्राचार्य डॉ.एस.वाय.होनगेकर यांचे सहकार्य लाभले.